

Werkmap Voelschorten

Een voelschort?

Een voelschort, een voelkussen of een voeldeken wordt gebruikt bij mensen in de derde of vierde fase van dementie. Het is niet meer dan een gewone schort, kussen of deken waarop allerlei materialen of attributen worden aangebracht.

Voor wie zijn de voelschorten?

De voelschorten worden gebruikt bij personen met dementie in de derde of vierde fase. Contact maken wordt steeds moeilijker en gebeurt vooral via non-verbale weg. Omdat zintuiglijke activiteit het langste bewaard blijft, wordt het prikkelen van de zintuigen heel belangrijk. In een prikkelarme omgeving, doven deze personen uit en zien we zelfstimulerend gedrag zoals: plukken aan kledij, krabben van de huid, heen en weer wiegen,

...

Het gebruik van een voelschort kan hierbij helpen en kan verschillende doelen hebben. Het aaien, friemelen en prutsen aan een voelschort kan rustgevend werken. Maar tegelijkertijd prikkelt het ook de zintuigen. Soms ontstaat er oogcontact, of komt er een gesprek op gang. Anderen willen er ook eens aankomen, of zien of horen iets waar ze op reageren. Op die manier wordt ook het sociaal isolement doorbroken, wat het welbevinden bevordert.

Hoe werkt het?

De schort wordt om de taille gebonden zoals een gewone schort. Er kan dan aan de schort gepruld, geprutst en gevoeld worden aan de verschillende elementen die aan de schort zitten.

Het merendeel zal zelf spontaan beginnen frullen en prutsen aan de verschillende materialen. Anderen zullen gestimuleerd moeten worden door hun hand te begeleiden.

Wanneer de schort op regelmatige basis wordt aangeboden, zal dit hoe langer hoe vertrouwder aanvoelen, en een gevoel van veiligheid en (h)erkenning geven.

De bedoeling is uiteraard niet dat de mensen 's morgens een schort worden omgebonden, en deze 's avonds weer wordt uitgedaan.

Het is en blijft een manier om in contact te treden met de passievere mensen met dementie. Met voelschorten worden de zintuigen geprikkeld, maar ook de omgeving. Door samen bezig te zijn, samen te experimenteren en interactie te creëren zal er een nieuwe manier van warm menselijk contact ontstaan.

Welke materialen kan je gebruiken voor een voelschort?

Slechts enkele voorbeelden:

- Stofjes (katoen, pels, flanel, ribfluweel, vilt, handdoeken, zakdoeken, enz)
- Knisperdoekjes
- Verschillende vormen knopen (gewone knoop, drukknop)
- Parels
- (Katte)belletjes
- Lintjes
- Applicaties zoals bloemen, strikjes, diertjes, enz.
- Pompons in verschillende maten en kleuren
- Kleine knuffels (max.10 cm)
- Ritsen
- ...

Het is extra leuk om het thema en de materialen individueel afstemmen. Bij een kattenliefhebber bijvoorbeeld kan een kattenbelletje, een figuur van een kat, een kattenknuffel om te strelen,.. gebruikt worden. Bij een paardenliefhebber een figuur paard, hoefijzer, 'paardenstaart',.... Naturelementen kunnen gebruikt worden bij een natuurliefhebber.

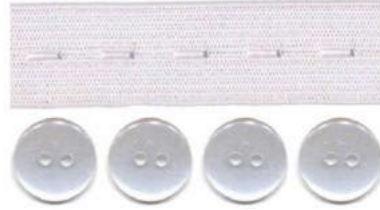
Waar moet ik op letten?

- Werk met felle en contrasterende kleuren. Dat is visueel aantrekkelijker, en nodigt meer uit tot experimenteren. Het zicht is bij ouderen vaak minder, waardoor ze moeilijker onderscheid kunnen maken tussen wat fletsere kleuren. Zo zullen ze bijvoorbeeld geen wit op wit zien.
- Prikkel minimum twee zintuigen (Voelen: verschillende structuren, ritsen, zachte zakjes. Ruiken: lavendelzakje. Horen: knisperdoekje, belletje. Zien: verschillende kleuren).
- Beperk het voelmateriaal. Naai niet meer dan zes voorwerpen op een schort. Overdaad aan materiaal geeft overprikkeling en is niet goed.
- Let erop dat je geen materiaal gebruikt waarvan er onderdelen gemakkelijk kunnen loskomen.

Tips voor wie zelf aan de slag wil gaan.

- Je kan in heel wat winkels bruikbaar materiaal kopen. Toch moet je het vaak niet verder zoeken dan nodig. Zo kan je kant en klare knisperdoekjes kopen, maar die zijn redelijk duur. Je kan op een zeer gemakkelijke manier hetzelfde effect verkrijgen door een gewassen verpakking van chips in stof te wikkelen en vast te naaien.
- In heel wat budgetvriendelijke winkels kan je vaak leuke dingen op de kop tikken. (wibra, zeeman, action, kruidvat...) Dingen zoals kattenspeeltjes, belletjes, haarbandjes, badspons of gekleurde schuurspons vormen een leuk item voor de schorten.
- Werk met knopenelastiek. Het voordeel hiervan is dat je al het materiaal van de schort of deken kan halen om het te wassen of te vervangen.
- Op de blog van Nadia Hainaut kan je nog heel wat inspiratie opdoen rond voelschorten: <http://voelschorten.blogspot.com>
- Meer info vind je op: <https://www.s-plusvzw.be/advies/zorg-en-welzijn/voelschorten-maken>

www.s-plusvzw.be
antwerpen@s-plusvzw.be
03/285 43 36

